

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

LAWRENCE E. JOSEPH

APOCALIPSA 2012

CE VA FI DUPĂ?

Traducere din limba engleză
RUXANDRA TOMA

NEMIRA

CUPRINS

<i>Introducere</i>	7
I. CE ESTE O DATĂ?	33
1. Iată, apare soarele.....	39
2. Și iarăși cade rețeaua electrică	55
3. Deconectați.....	85
Posibil scenariu postapocaliptic: Începe anul 2012	103
4. Întoarcerea lui Noe.....	113
Posibil scenariu postapocaliptic:	
O cometă se prăbușește în Marea Mediterană	129
II. SPARGEREA CRISALIDEI	135
5. Asudând în Siberia.....	139
Posibil scenariu postapocaliptic:	
Groenlanda se topește, Emisfera Nordică transpiră	152
6. Viața fără castraveți.....	163
7. Să facem ceva pentru a opri procesul de schimbare a climei.	182
Posibil scenariu postapocaliptic: Salvați de o banană	203

III. CĂTRE VIAȚA DE APOI.....	209
8. Speologie după apocalipsă.....	215
9. Poveste despre două emisfere	236
IV. DE CE SĂ SUPRAVIEȚUIM?	251
10. Refugiază-te în propria viață.....	255
11. Concluzii și recomandări.....	269
Posibil scenariu postapocaliptic: 2013	280
<i>Mulțumiri</i>	295
<i>Note</i>	297
<i>Indice</i>	305

I.

CE ESTE O DATĂ?

„A fost cea mai bună dintre vremuri, a fost cea mai rea dintre vremuri, a fost sfârșitul tuturor timpurilor.“¹

Și-ar fi început Charles Dickens romanul *Poveste despre două orașe* cu această frază dacă, printr-o minune a istoriei, ar fi scris despre anul 2012, iar nu despre Revoluția Franceză din 1789? Pe scurt, cam aceasta ar fi ipoteza de la care pornește cartea de față – anume aceea că faptele vor dovedi că 2012 va avea o importanță atât de mare încât Timpul va reîncepe, certificând apariția unui calendar cu totul și cu totul nou, pornind cu Anul Unu. Sigur că Anul Unu a existat și după Revoluția Franceză. Calendarele de după 1789 aveau săptămâni cu câte zece zile și au fost folosite mai mult de un deceniu, până când Napoleon Bonaparte a reinstaurat sistemul gregorian.

Nu putem decât să facem supoziții referitoare la ce se va întâmpla în 2012, dacă acest an va reconfigura pentru totdeauna timpul sau dacă, pur și simplu, doar îl va reorganiza pentru o anumită

Respect pentru oamenii și cărți >

perioadă. Ca să înțelegem mai bine eventuala semnificație a datei, ar trebui să examinăm alte evenimente legendare și/sau scandaloase ale istoriei, așa cum a fost Y2K, 1 ianuarie 2001 (1.1.01) cu care este comparat adesea 21.12.12.

Y2K a fost o păcăleală și mie, unul, nu mi-ar păsa câtuși de puțin dacă data născocită de mayași pentru sfârșitul lumii s-ar dovedi o cacealma la fel de mare. Mai bine să se arunce cu ouă în mine decât să ne confruntăm cu o lume care se sparge ca o carapace goală. Însă anul 2012 nu suportă niciun fel de comparație cu Y2K, acesta din urmă adunând temerile asupra căderii tuturor computerelor. În vreme ce aceste temeri s-au dovedit mult exagerate – vă amintiți psihoterapeuții specializați în calmarea anxietăților pre-Y2K? –, toată tevatura a reușit să determine marile corporații să-și echi-peze sistemele operaționale cu dispozitive „rezistente la Y2K“. Și nu trebuie să negăm că toată agitația ne-a făcut să evităm o stare de zăpăceală destul de nasoală, chiar dacă nu catastrofică.

Și totuși, ce este o dată? Dacă profeția veche de o mie cinci sute de ani a mayașilor se va adevăra cu o întârziere de unul sau două decenii, ar deveni ea mai puțin valabilă? Desigur că va pune în discuție raționamentul lor de căpătâi, conform căruia încheierea marelui ciclu la solstițiul de iarnă, 21.12.12, ne va purta într-o nouă eră, pe care tranziția s-ar putea să o aducă după sine și/sau este inevitabil însoțită de schimbări profunde în viața întregii lumi. Dar, prost să fii, noroc să ai, cum se zice. Avertizările sinistre cu privire la sfârșitul lumii merită neliniștea pe care ne-o provoacă dacă ne pot ajuta să preîntâmpinăm adevărarea celui mai cumplit scenariu. Poate că 2012 va fi ca 1984, alt an de basm, care, slavă Domnului, nu și-a dus câtuși de puțin la îndeplinire mult trâmbițata și funesta menire de a fi anul în care spiritul uman va fi zdrobit pentru totdeauna. Oare spaimile lui George Orwell au fost deplasate sau, mai degrabă,

Respect pentru dașeni și cărți

așa cum cred și eu, portretul înfiorător al lui Big Brother nu a fost altceva decât o armă în lupta dusă împotriva totalitarismului?

Oare eu și ceilalți care am fluturat stegulețele roșii ale pericolului privind anul 2012 ne vom simți prost dacă anul va veni și va pleca fără ca nicio Apocalipsă să se întâmple? Depinde de cât de departe de realitate au fost prezicerile noastre. Dacă un grup asemănător de comentatori ar fi spus din timp că sfârșitul lumii va veni pe data de 11 septembrie 2001, această predicție bineînțeleasă se va fi dovedit falsă, însă aura apocaliptică a evenimentelor din acea zi ar fi arătat că profeții bănuiau ceva. La fel, alții ar fi putut să anunțe Judecata de Apoi pentru data de 28 iunie 1914, zi în care au fost asasinați arhiducele Franz Ferdinand și soția lui, Sofia, ducesă de Hohenberg, la intrarea în clădirea primăriei din Sarajevo. Istoricii sunt de părere că acest eveniment a fost scânteia de la care a izbucnit Primul Război Mondial – nu chiar sfârșitul lumii, dar destul de aproape de asta.

Sigur că 21.12.12 se deosebește de evenimentele de la 11 septembrie și de declanșarea Primului Război Mondial prin aceea că datele din urmă au fost anticipate doar în anumite colțuri întunecate ale globului. Atunci lumea nu a avut deloc timp să se pregătească. Cât de nesăbuiți ne-am dovedi dacă am irosi prețiosul avans pe care ni l-au oferit mayașii? Paza bună trece primejdia rea, spune proverbul, însă doar dacă avertismentul este luat în serios. În esență, profeția mayașă referitoare la anul 2012 ne avertizează să nu pierdem corabia care ne poate purta spre iluminare, să nu ratăm șansa de a ne îndepărta cât mai mult de toată lăcomia, violența și nebunia ce se vor involbura ca un tsunami sângeros și se vor sparge peste 2012. În acel an, specia umană va intra într-o eră nouă, așa cum, în 1492, omenirea – sau, cel puțin, gruparea cea mai mare și dominantă – a ajuns, pe ape, în Lumea Nouă.

Respectiv, iată ce spune James Reston jr în *Dogs of God: Columbus, the Inquisition and the Defeat of the Moors (Câinii lui Dumnezeu: Columb, Inchiziția și înfrângerea maurilor)*:

„1492 este un an ce poate fi numit pe bună dreptate apocaliptic atât în sensul original de revelație sau dezvăluire, cât și în înțelesul său mai modern de calamitate colosală. Faptul că formidabil de multe forțe ale istoriei s-au intersectat la un moment dat duce, inevitabil, la întrebarea dacă nu cumva a fost mâna lui Dumnezeu în această întâlnire. Pentru creștini, arabi și evrei deopotrivă nu a existat nicio umbră de îndoială în această privință. Lucruri atât de grandioase și atât de înspăimântătoare nu se petrec simultan din întâmplare. A fost vorba de providență, iar actorii principali nu au fost decât instrumentele lui Dumnezeu pentru împlinirea gloriei sau a dezastrului.”²

Reston demonstrează cu argumente incontestabile că anul 1492 a fost atât de important și de complex, încât mai stârnește dezbatere și după jumătate de mileniu. Indiscutabil, 1492 a anunțat cea mai mare expansiune a civilizației din istorie și a deschis o epocă de măceluri violente îndreptate nu doar asupra multor milioane de oameni, ci și a relației noastre fundamentale și armonioase cu natura, de ale cărei lecții avem nevoie disperată astăzi. Deci, nu trebuie să ne surprindă faptul că mayașii și alți indigeni americani înclină să privească acel an cu mai puțin entuziasm, considerându-l nu atât începutul descoperirii unei Lumi Noi, cât sfârșitul uneia vechi și dragi sufletului nostru.

Putem să privim Inchiziția spaniolă din 1478 până în 1530, și chiar după aceea, ca fiind o tragedie ce s-a întâmplat în Spania evreilor, musulmanilor și, într-o mai mică măsură, protestanților, dar,

de fapt, mulți dintre conchistadorii care au invadat regatul mayaș în 1519 erau veterani însetați de sânge ai persecuțiilor și genocidului.

„Și, de parcă n-ar fi fost suficient, preoți catolici, majoritatea inchizitori, i-au însoțit pe conchistadori. Acești oameni sfinți vedeau diavolul la fiecare pas și s-au străduit din răspuțeri să distrugă toate urmele măreței culturi mayașe. Ne-au ucis bătrânii și *H-Menob'*, cum erau numiți preoții mayași, lăsând oamenii distruși și lipsiți de conducători. Bătrânii știau că va veni această perioadă a întunericului, deoarece profețiile fuseseră extrem de clare. Prin urmare, mulți dintre ei se refugiaseră deja în străfundurile junglei sau se ascuseseră în munți, unde și-au perpetuat neamul și și-au păstrat legile și viziunea asupra cosmosului”³, scrie Barrios. (Din respect față de predilecția mayașă pentru numerologie, trebuie să observăm că 2012 vine la 520 de ani după 1492, 520 fiind exact o zecime din ciclul lor de 5 200 de ani, o cincisprezece din ciclul de 26 000 de ani amintit mai devreme și este de zece ori numărul săptămânilor dintr-un an, 52, număr căruia mayașii îi atribuie extrem de multă putere și reușită.)

Poate că, în ultimă instanță, 2012 se va dovedi a fi reversul karmic al lui 1492, adică o trezire la viață pentru culturile indigene și un regres înfiorător pentru noi, ceilalți. Întrebarea dacă o asemenea dreptate poetică poate funcționa în istorie depășește intențiile acestei cărți. Un scenariu mult mai simplu ducând la același rezultat – prin care băștinașii câștigă, iar cei sofisticati pierd – are mai mult de-a face cu electricitatea și mai puțin cu justiția. Cu cât o societate este mai dependentă de electricitate și de infrastructura tehnologică bazată pe această formă de putere, cu atât mai mare va fi cafteala pe care o va căpăta în 2012.

1. IATĂ, APARE SOARELE

Chiar dacă data de 2 septembrie 1859 îi va pune în dificultate pe majoritatea fanilor mărunți, atunci Pământul a fost lovit de cea mai mare furtună magnetică înregistrată vreodată. De asemenea, este data ce va fi, foarte probabil, repetată în 2012, cu o diferență majoră: acum ravagiile vor fi enorme.

Evenimentul Carrington, botezat astfel după numele lui Richard Carrington, astronomul britanic amator care a deschis drumul observării și explicării lui, a fost de fapt format din două lovituri rapide care au năucit Pământul în decursul unei singure săptămâni. Prima dintre cele două explozii solare uriașe a început să se formeze undeva pe la mijlocul lui august 1859, când pe zona de nord-vest a Soarelui a apărut o pată solară neobișnuit de mare. La 27 august aceasta a erupt ca un furuncul, împrôșcând un glob de plasmă sau de gaz supraîncărcat, de dimensiunile Lunii. Asemenea erupții sunt cunoscute sub numele de explozii de masă coronală (EMC).

Conform descoperirii făcute în 2009 de STEREO, pereche de sonde NASA ce flanchează Soarele și fotografiază aceste explozii

Respect pentru din părți opuse, EMC-urile au, de obicei, formă de croissant. Angelos Vourelidas de la Naval Research Laboratory (Laboratorul de Cercetări Maritime), proiectant de computere pentru misiunea STEREO, spune că EMC-urile se formează într-o manieră asemănătoare aceleia prin care capetele unei frânghii sunt răsucite din ce în ce mai strâns unul în jurul celuilalt, până când mijlocul ajunge să se bombeze. În loc de frânghie avem linii sinusoidale de forță magnetică care se răsucesc ieșind din petele solare. Într-un final, după ce s-au răsucit suficient, bobina de plasmă în formă de semilună se rupe și se rotește îndepărtându-se de Soare cu o viteză de un milion de mile pe oră, sau chiar mai mult. Asta s-a întâmplat în cazul evenimentului Carrington.

Primul croissant cosmic al evenimentului Carrington a lovit Pământul în ziua următoare, 28 august 1859, dând naștere celor mai splendide aurore văzute vreodată. Luminile Nordului nu pot fi admirate, în mod normal, din Havana, Cuba, însă de această dată s-au întins până acolo, făcând cerul să pară în flăcări și pătat cu sânge.

Pe 1 septembrie 1859, Soarele a explodat iarăși, cu și mai multă furie. În conformitate cu reconstituirile oamenilor de știință, a doua EMC Carrington a fost de zeci de ori mai puternică decât media, cântărind în jur de zece miliarde de tone și zece trilioane de trilioane de wați (de trilioane de ori mai mult decât totalul energiei electrice, mecanice, combustibile, musculare, animale și vegetale care a fost produsă sau consumată în istoria planetei). A fost și cea mai rapidă explozie consemnată vreodată, deoarece se deplasa cu o viteză de cinci milioane de mile pe oră. Imaginați-vă un mecanism care scuipă mingi de tenis la antrenamente ce ar arunca pe neașteptate o minge de baschet (lichidă, radioactivă).

La declanșare, EMC-urile produc o undă de șoc ce lovește puternic vântul solar, o sferă de particule cu sarcină electrică,

majoritatea protoni. Acest impact duce la formarea a ceea ce este cunoscut ca eveniment PSA (particule solare active), care accelerează exponențial absolut tot ce întâlnește în drum; majorității acestor particule supraîncărcate le trebuie o oră, sau chiar mai puțin, până să pătrundă în atmosfera Pământului, unde dizolvă atomii de nitrogen și oxigen creând nitrații, care, în cele din urmă, se așază la poli sub formă de praf. Cu toate că se crede că evenimentul Carrington PSA ar fi cel mai mare care ar fi avut loc vreodată, în epocă nimeni nu și-a dat seama de aceasta deoarece nu existau instrumente destul de sensibile pentru a-l detecta. (Dovezi ale impactului PSA din 1859 au fost descoperite în mostrele de gheață încărcate cu o cantitate anormal de mare de nitrați ce datează din acea vreme.) Astăzi avem sateliți înzestrați cu echipamente suficient de sensibile ca să poată detecta PSA-urile, majoritatea din care este foarte posibil să fi fost declanșate de ferocitatea evenimentului Carrington. Chiar așa, acum mult mai puține PSA-uri sunt acuzate de deteriorarea unor nave spațiale, cum s-a întâmplat în cazul satelitului japonez Nozomi, incident ce a pus capăt misiunii Japoniei pe Marte. PSA-urile constituie o amenințare și pentru astronauti; un eveniment de proporțiile celui descoperit de Carrington ar putea să pună în primejdie viețile celor de la bordul Stației Spațiale Internaționale.

Pe 2 septembrie 1859, la ora 4:50 GMT, a doua și de departe cea mai puternică EMC Carrington s-a izbit de Pământ, la cincisprezece, douăzeci de ore după unda de șoc PSA pe care a provocat-o. Această EMC a ținut prima pagină a ziarelor, a încins liniile de telegraf, a provocat incendii și a umplut cerul cu o văpaie bo-reală ce a transformat miezul nopții în zi.

„Electricitatea care a însoțit acest minunat fenomen a pus stăpânire pe firele magnetice din întreaga țară și au existat efecte secundare în oficiile de telegraf unde mașinăriile au redat mesaje

Respect p fantastic și ilizibile și unde artificiile atmosferice au căpătat formă și substanță prin scânteii de diamant⁴¹, relatează *Philadelphia Evening Bulletin*. Rafalele de electricitate au fost atât de puternice, încât unii operatori, care deconectaseră bateriile din instrumente, încă mai puteau primi și expedia mesaje doar pe baza energiei trimise din ceruri.

Dacă astăzi am fi loviți de o furtună geomagnetică de o putere echivalentă cu cea a evenimentului Carrington, civilizația noastră ar fi aruncată în haos. Nici vorbă de vreo exagerare. Este consensul la care au ajuns cei care au prezentat la Academia de Științe raportul *Severe Space Weather Events: Understanding Societal and Economic Impacts (Evenimente meteo-astronomice severe: înțelegerea impactului social și economic)*, publicat în decembrie 2008. În rezumatul raportului se arată următoarele:

„Din cauza interconexiunii dintre infrastructurile importante ale societății moderne, impactul evenimentelor meteo-astronomice severe ar putea avea efecte mai devastatoare decât simpla dereglare a sistemelor tehnice existente, ducând la dezagregări socio-economice colaterale atât pe termen scurt, cât și lung. Energia electrică este piatra de temelie a societății moderne, tehnologie de care depind efectiv toate celelalte infrastructuri și servicii... Efectele colaterale ale unei întreruperi pe termen lung a alimentării cu energie electrică (ce ar rezulta cu siguranță dintr-un eveniment meteo de gradul celui observat de Carrington) ar putea include, de exemplu, dereglarea sistemelor de transport și de comunicații, a sistemelor bancare și financiare și a serviciilor guvernamentale; căderea rețelelor de distribuție cu apă potabilă din cauza avarierii pompelor și pierderea alimentelor și medicamentelor perisabile din cauza lipsei capacității de refrigerare. Chiar dacă această întrerupere a funcționalității serviciilor n-ar avea loc decât într-o

singură regiune a țării, ea ar afecta întreaga națiune și ar avea, totodată, și un important impact în plan internațional.⁴²

Cercetători din cadrul NASA, NOAA (National Oceanographic and Atmospheric Administration – Administrația Națională pentru Studiul Océanelor și al Atmosferei), Institutul Smithsonian, Forțele Aeriene ale Statelor Unite, universități de prestigiu și corporații cu tehnologie de vârf au demonstrat că dacă astăzi ar avea loc un eveniment de dimensiunile evenimentului Carrington, acesta ar provoca dezastre sociale profunde pe scară largă. Această controversă se fundamentează pe enormele schimbări care s-au petrecut în Statele Unite în ultimul secol și jumătate. Societatea modernă depinde în cel mai înalt grad de energia electrică. Sistemul electric este sistemul principal căruia i se subordonează toate celelalte. Și este vulnerabil în fața evenimentelor meteo-astro-nomice de proporții considerabile.

„Serviciile de urgență ar fi afectate, iar cele de comandă și control ar putea fi pierdute”⁴³, sună concluzia comitetului format din cercetătorii Academiei Naționale de Științe prezidat de Daniel Baker, director al LASP (the Laboratory for Atmospheric and Space Physics – Laboratorul de Fizică Spațială și Atmosferică), din cadrul Universității Colorado, Boulder.

Nelișiștea manifestată de Baker față de consecințele fenomenelor meteorologice spațiale reprezintă o însemnată schimbare de opinie pentru cercetătorii de la LASP. Poate că cititorii primei mele cărți dedicate acestui subiect își amintesc faptul că am participat la o conferință despre fizică solară în Colorado, sponsorizată de LASP, unde mi-am dat seama cu stupeoare că oamenii de știință strânsi acolo au fost complet indiferenți față de o ciudățenie meteo spațială ce s-a petrecut chiar în timpul întrunirii lor. Săptămâna 7–13 septembrie 2005, imediat după uraganul Katrina